

Arxiu Històric de l'Hospitalet.
C/ Joan Pallarès s/n.
08901-L'Hospitalet.

Persona entrevistada: **Ernest Mestres**.
FONS: **LA MARINA**.
Data: desembre 2000
Entrevistadora: Dolors Marín.
Duració: 45 minuts
Signatura: Ot7

CARA A:

Ernest Mestres, és nascut aquí a l'Hospitalet?
Sí.

I quin any va néixer?
1930.

I la seva casa com se deia de motiu?
"Ca l'Ernest de la Vidala"

I a on estava situada, aquí al Centre de l'Hospitalet o a La Marina?
Era al carrer de la Riereta... al final del carrer Sant Roc, a la dreta, allà hi havia "Ca la Vidala".

I la van tirar fa molt de temps la seva casa?
Sí, home, d'això fa poder 10 o 12 anys que la vam perdre, sí.

I què és que van afectar com a part de la Zona Franca com moltes masies o no?
No, això no és Zona Franca.

No, no li va quedar afectada la seva...
No, és zona industrial.

Zona industrial. I llavors els seus pares ja eren pagesos?
Sí, el meu pare ve de la casa més antiga de l'Hospitalet.

Sí?
Sí, la casa pairal estava al carrer Xipreret.

I a quina alçada del carrer Xipreret?
Mira, en "frente" al Museu.

Ah, que era la que feia... allà a "Cal ????"
Sí, allà.

"Cal ???? " era la seva casa.

Que el meu fill té l'acadèmia de dansa en allà.

Sí, de música.

Allò era "Ca la Vidala".

Allò era "Ca la Vidala". I el seu pare era nascut allà?

No, el meu pare era nascut aquí abaix.

A la que ara viu vostè.

Sí.

I els seus avis també eren pagesos o no ho sap?

Sí, també.

Tots eren pagesos.

L'avi patern, del papa, ha viscut al Cau.

Ha viscut al Cau de l'Hospitalet?

Sí, un any, al 1902 o 1903, ara no me'n recordo ben bé.

O sigui, que vostès són dels antics, antics de l'Hospitalet.

Sí.

I llavorens vostès quin tipus de propietat tenien, o sigui, era dispersa o tenien tot junt la terra, quin tipus de conreu feien...?

Amb el meu pare havíem fet de falçaires també, portàvem la terra i de falçaires també, i llavors ens vem comprar una fincaa a Gavà, que encara la portem.

Ah, encara la tenen.

Era del meu pare, i portàvem terres, que jo també havia treballat, a la Zona Franca.

Que eren seves o arrendades?

No, a la Zona Franca eren arrendades. Tota la Zona Franca era arrendada, lo de Gavà sí que era nostre i després aquí davant de l'Avinguda del Carrilet i aquesta casa, això era nostre.

I què cultivaven aquí, horta?

Sí.

El tros d'abaix era horta.

Era horta i cereals, com es feia abans, cereals i horta, sí.

I lo falç on el feien?

Lo falç... compràvem camps.

Ah, compraven camps sencers de falç, el segaven i el portaven per les besties.

Tots els falçaires abans compravem camps de pagesos i se'n cuidaven de segar i distribuir.

I a on venien lo falç?

Lo falç a Barcelona.

Ah, perquè alguns em deien que a la Remunta i a llocs on hi havia molt de bestiar, no?

Home, sí, però no, més aviat fèiem unes garbetes i les repartíem per Barcelona, perquè llavors la gent, cada casa tenien conills.

Ah, llavors venien diguem-ne per les cases particulars.

Sí, per cases particularss.

Clar, és que hi ha algú que m'ha dit que venien per cavalls...

També, sí, home, també portaven a...

A La Remunta o així.

A quarters també servíem, però vaja, pels quarters més aviat es feia falç sec i palla. Els quarters més aviat era falç sec i palla.

Sec, i en canvi el de vostès era acabat de collir.

Sí, als quarters portavem falç sec i palla... i lo falç que es feia a la garbeta que era tendra ho portavem de domicili a domicili i qui volia comprar una garbeta...

Ah, sí? Ho portaven a domicili vostès mateixos?

Sí, home! Amb carro, am carro a Barcelona tot el dia repartint.

Ah, no ho sabia això.

Era una vida...

Déu n'hi dó, no?

Ens llevavem a les dugues del de matí, anavem a segar, després ves cap allà, de vegades plovent, reparteix per Barcelona fins que buidaves el carro...

I una altra vegada cap aquí. I això era abans o després de la guerra? Això quan era?

Després de la guerra, sí, home.

Després de la guerra encara es va fer això d'anar repartint amb el carro?

I tant.

Fins quan, fins que la gent va deixar de tenir una mica animals, després del anys 50 o així?

Sí.

Perquè la gent què els tenia, en terrats també els animals?

Sí, a part les cases eren diferents d'ara, tots tenien... No sé, hi havia molta gent que tenia terrasetta i tenia una gabieta de conills.

I a part d'això què feien també, mongeta tendra, mongeta seca

també?

Sí, sobretot mongeta seca.

Mongeta seca, no? La majoria...

Llavors es feia molt aquí.

I escarxofes i tot aixó també?

Escarxofes també.

Vostès quants germans eren? A part de vostè.

Jo i mas germanas.

Vostè només i la seva germana, la Nuri.

I una altra noia.

I llavors tenien mossos, per exemple, tempores i així quan hi havia la collita del blat i tot això?

Sí, jo encara era un crio, però venien molts de València, de Castelló, de Onda, de Derreo... Venien i estaven tot l'estiu aquí i a l'hivern s'anaven a treballar al bosc allà a Castelló.

Ah, a treballar al bosc, això no ho sabia.

Sí, feien llenya pels forners. Anaven al bosc i tot allò era per fer anar al forn de pa.

I llavors a l'estiu venien aquí a segar, no? Llavors ells què dormien a les mateixes cases de pagès o a Hospitalet Centre en pensions?

Alguns dormien en cases, en cases de pagès també dormien molts.

Sempre venien els mateixos, no, més o menys?

Sí.

Ja s'acostumaven.

Sí, venien els mateixos.

I això era abans i després de la guerra.

Abans i després.

Tenia la idea de que només era abans.

No, i després també encara, sí.

Després també. I fins quins anys? Quan es fa la perdua diguem-ne així del món aquest agrari?

Mira, devia arribar... a l'any 50, no deu passar gaire dels anys 50, no.

Per què? Per la Zona Franca i per les fàbriques? O sigui, perquè la gent se'n va a treballar a les fàbriques principalment o no?

Poder sí, poder sí, llavors aquí es va canviar també, es va començar a treballar amb tractors i va canviar la forma de treballar.

Llavors al mecanitzar què vol dir? Que necessiten "menos" braços?

Sí, també.

I van canviar els cultius o no?

No, el mateix, es va fer més o "menos" els mateix.

Perquè alguns feien, m'han dit, enciams per l'exportació.

Sí, sí.

Això també lo feien vostès?

No, ho vam en essència, però ho veníem als que ho exportaven, als exportadors. Un oncle meu havia exportat, i el pare de la... com se diu?... el milionari que li diuen...

Ah, la Merçé.

La Merçé, la seva filla.

El seu pare era el que feia aquests...

Sí, son pare havia fet bastant exportació.

I què recorda de la vida dels seus pares, així a la casa de pagès? Quan va néixer vostè, els anys que era petit què recorda de la casa de pagès? El tipus de vida...

Am l'aviram, uns porcs cada any, matavem dos o tres porcs... cavalls...

Tenien molts cavalls?

Dos, jo me'n recordo de dos. "Bueno", abans quan anavem amb lo falç no teníem més, eh? Que jo me'n recordi dos cavalls.

I vos`te venia a l'escola aquí al Centre, clar, perquè estava pràcticament al Centre, no?

Sí, al Centre Catòlic.

Ah, anava al Centre Catòlic, perquè vostè va néixer al 30 diu, no?

Sí.

Clar, el va enganxar la guerra civil als 6 anys. I ho recorda o no?

Amb la guerra vaig anar una mica a l'Acadèmia Alvi, me'n recordo. Ai, no, no a l'Alvi, no a l'Alvi...

A la Comercial?

A la Comercial.

Aquesta sí que hi era, no?

Sí, vaig anar-hi molt poc, perquè llavors ja amb la guerra ja no es va anar a col·legi. Ja quan va acabar la guerra vaig tornar al Centre Catòlic.

I a vostès els van col·lectivitzar? No se'n deu en recordar.

Sí, això sí.

Ah, sí, això ho recorda?

Sí, al meu pare el van fer tècnic.

Ah, sí? Era tècnic? Com se deia el seu pare?

Ernest Mestres.

No, es que a vegades a l'Arxiu hi ha els que eren o així i per això...

El meu pare va fer de tècnic i llavors nosaltres a la guerra vem passar molt a Avinyonet.

A on Avinyonet?

Abans d'arribar a Vilafranca.

Sí, al Penedés?

Sí, a Avinyonet del Penedés la meva mare i mas germanes vam estar a la guerra allà.

Per què? Per por dels bombardejos?

Sí, i de poc em maten allà en un bombardeig.

Ah, també? Ah, no sabia que havien anat a bombardejar allà.

Sí, home, i tant!

Que la seva mare era d'allà potser?

Sí.

Allavors es va casar amb el seu pare i va venir a viure aquí a l'Hospitalet.

Sí.

I era pagesa també?

No, ella estava de minyona a "Ca la Fortuna" i es van conèixer.

Ah, i es van conèixer i llavors ja es van casar.

Sí, ella era filla d'una casa més aviat pobre, com que no hi havia fàbriques les noies havien d'anar a servir. Si hagués hagut fàbrica haurien anat a la fàbrica però llavors anaven a servir.

I es van conèixer perquè eren veïns, casa i "Ca la Fortuna" eren veïns. I es van casar.

Què bé. I llavors què li anava a preguntar? Se'n recorda de les festes majors, les fires i tot això que feien?

Al final de la Rambla hi havia una fira...

Sí? I de què era, de "auto-choques" i coses d'aquestes o no?

Sí, "bueno", i tota classe de juguets venien, juguets antics que ara farien riure.

Això per la Festa Major es feia la fira aquesta?

Sí... 15 d'agost.

I vostè tenia més tirada a la festa Major del Centre, més que a la de Bellvitge, no? Estan quasi vivint més al Centre.

Sí. Home, aa la Festa Major de Bellvitge també s'hi anava, però és clar, teníem més tirada aquí, a la Festa Major d'aquí Hospitalet.

Per la Mare de Déu, no? Per l'agost, no, es feia aquí?

Sí, el 15 d'agost.

I vostè també hi anava al Casino? Que anaven la majoria de pagesos, quasi tots anaven al Centre, no? Era el lloc de reunió, no?

Sí.

I vostè quan es va perdre La Marina... què va pensar quan van començar a edificar i tot això? Com ho va percebre tota la construcció de Bellvitge, tot això?

Home, això són coses que venen i un les accepta perquè és una força major. La Marina "pues" mira, jo havia anat a caçar molt, a La Marina hi anavem a caçar, i van anar edificant i després hi van fer el Mercabarna, els que anavem a vendre a Barcelona "pues" vam vindre a vendre aquí, a Mercabarna... I això. El progrés o no progrés, no sé què és, però no es pot parar, no? Com teníem la terra de Gavá...

Es van acostumar també a anar a Gavá.

Me'n vaig anar a Gavá i mira, desde llavors me'n vaig a Gavá a treballar.

I vostè que va a Gavá, ha vist com es perdia el Delta del Llobregat, una mica, tota l'aviram que hi havia abans, els anecs, tot el tipus de fauna?

Sí, home, és clar. Però escolta, ara poder n'hi ha més que abans, eh?

Ara, sí?

Perquè ara hi ha les lleis de que tot allò està protegit, no deixen caçar... Ara està ple d'ocells. Es que els ocells si no els molestes... abans que de seguida tiravem tiros, tots volíem matar ocells.

Els espantaven, no?

I ara no, allà al camp de Gavá hi ha més ocells que mai.

I ha anat molts anys vostè a caçar, com a caçador?

Sí, i tant, sí que he anat... desde els 14 anys ja he anat a caçar.

Ah, clar, perquè era una de les distraccions diguem-ne dels

nanos, no?

Ara al "menos" fa 20 anys que no hi vaig, perquè reconec que és una animalada anar a caçar. Sí, perquè era un extermini, era un extermini... ??? petitets, caçavem amb teles...

I això també es feia al Delta de caçar amb teles d'aquestes?

Sí, aquí a La Marina a cada casa de pagès hi havia un parell.

I per què ho feien, se'ls menjaven o no?

Sí! I tant! Es que molts pagesos criaven pollastres però per vendre'ls, no per menjar.

Ah, sí? Ah, no ho sabia.

Per vendre'ls.

Són "garrapos" o no? Això no m'ho han dit.

No, faltava això, eh?

Ah, faltaven diners, clar.

I hi havia una altra manera de viure més... més miserable puc dir. Home, és clar, la majoria menjavem més o "menos" bé, però el caçar ocellets...

Era una cosa més de l'economia familiar, no?

No havies vist mai aquelles cases de pagès amb les olles a la paret?

Ah, sí, per les orenetes!

No, per les orenetes no.

Feia el nido a dalt, sí, l'oreneta feia el nido a dalt.

Aquelles olles eren perquè els pardals fessin el niu, i quan els interessava agafaven les cries i...

Ai pobres, no ho sabia que eren per això.

Quan eren ja a punt de volar llavorens els caçaven. L'oreneta es fa el niu ella amb fang.

Sí, amb fang, a dalt de tot.

Però aquelles olles eren per caçar pardals.

Jo pensava que era perquè els hi agradaven, pobrets.

I recorda els tipus de menjars que feia la seva mare, perquè tots m'han dit que menjaven molt greixòs, per anar a treballar al camp també menjaven mongetes al matí...

Moltes mongetes, cansalada, llomillo quan es matava el porc... Porcs de 150 o 200 kilos... Menjaven allò, clar, menjavem molt de grasa.

"Bueno", clar, perquè consumien també molt de greix els homes del camp.

Ara ni pensar. Jo de jove menjava mongetes quasi tres vegades al dia, eh?

Ah, sí?

Tothom... Menjavem mongetes sempre.

I feien arròs també, paella o carn a la brasa, tot això, no?

Sí, sí.

Perquè vostès al estar tan a la vora de Hospitalet, vostès sempre van tenir aigua i llum a la casa de pagès? Perquè hi havien alguns que no tenien aigua, que la treien de les bombes o així.

Sí, nosaltres que jo me'n recordi teníem aigua, però a les cases de pagès tenien pous.

Clar, la majoria tenien pous o bombes.

Sí, la treien amb bombes.

Però vostès estaven quasi cap al Centre, tenien de tot aquí.

Tocava al poble.

I se'n recorda d'haver anat de romeria? Que feien aquelles romeries...

A on, a Montserrat? Sí.

Sí, a Montserrat amb els pagesos i tot això.

No, no eren pagesos, era la gent del poble. La romeria era del poble, de la parròquia.

Que anaven al setembre, no?

Sí, he anat bastantes vegades, sí.

I vostè per exemple, la seva referència què era, més les masies de La Marina o de Hospitalet Centre, diguem-ne així? Els seus amics eren més pagesos com vostè o la gent del Centre?

No, pagesos i gent d'aquí.

Clar, perquè vostè estava vivint pràcticament aquí.

Els pagesos venien aquí a fer vida aquí a Hospitalet Centre o allà al Centre... Amb el Oliver...

Amb el Oliver eren amics? Sí, el pagès, sí. Ell em va explicar també una mica de la seva vida, també quan venien, tot això. Per exemple, al Centre totes aquestes Festes Majors vostè sí anava, no?

Sí.

I a part d'això hi anaven cada dia a les tardes com molts van encara?

Sí, moltes tardes. Llavors sortia més de nit que ara.

Ah, sortia més de nit?

Després de sopar anavem un "rato" a passejar.

Clar, no hi havia tele...

Sortíem més.

Però sortien homes i dones o els homes sols?

Homes sols, la dona a casa!

Eh què sí? Les dones es quedaven a casa, però tampoc estaven fins a molt tard, perquè havien d'anar a treballar.

No, "hasta" les 12.

Llavors tornaven a casa? Què feien, jugaven a cartes o domino o parlar?

Xerrar, hi havien molts que jugaven, sobretot els més vells... Xerrar un "rato" amb els amics...

I vostè anava per exemple, també al sindicat a comprar tot lo eren "abonos" o el planter...

Sí, sí, és clar. No, el planter no, però el "abono" sí, pel planter anavem als ??? que hi havia allà...

Això ho compraven fora de Hospitalet, perquè m'han dit que el sindicat d'aquí, així com hi ha llocs que al sindicat venen de

tot, aquí a Hospitalet no es van especialitzar tan en vendre als pagesos. Era més aviatt per arreglar papers, comprar tractors...

Però anavem a buscar "abono" al sindicat.

Sí?

El "abono" sí, pel "abono" anavem al sindicat. Ara, els planters no, pels planters sempre s'ha anat als "plantaires".

I què està, per aquí el Baix Llobregat?

Sí, aquí abaix... on hi és el Salarito hi havia un... Allà al Prat, Sant Boi i Sant Vicens...

Hi ha alguna cosa que vulgui explicar de la vida d'abans dels pagesos que consideri que ara s'ha perdut o que voldria explicar?

De cara a la gent més jove, eh? De cara a dir, "bueno" què s'ha perdut de La Marina de Hospitalet...

De La Marina aquells camps que jo hi havia anat... l'anyoro una mica.

L'anyora, clar.

A vegades amb el cotxe anem al Delta de l'Ebre perquè vull veure aquells espais...

Cultivats, no? clar.

I desde petit que he anat...

Era molt semblant, no? Perquè jo recordo haver anat aquí amb l'avi, perquè el meu avi també vivia aquí, i havíem anat a Bellvitge, i veure això i veure el Delta em recorda molt, inclús la manera de posar les canyes, tot el tipus de conreu...

Això ho vem viure nosaltres, la Feixa Llarga... L'estació de metro Feixa Llarga... La Feixa Llarga, quantes vegades havíem anat amb el carro, que estava inundat pel riu, a arreglar la Feixa Llarga. Nosaltres, els pagesos arreglavem la Feixa Llarga.

Ah, arreglaven la Feixa Llarga vostès mateixos?

Sí, home, quan estavem al sindicat o d'allò deiem: "S'ha d'anar a arreglar", i anavem amb carros, grava, a arreglar la Feixa Llarga. És una cosa que l'hem mamada desde petits. La Feixa Llarga és una cosa nostra de tota la vida.

I se'n recorda de les inundacions, ara que explicava lo de la carretera?

Sí, però vaja, les més fortes no les he viscut, era molt petit jo.

Era molt petit, no? I a més la casa estava en més bon lloc.
No, però havia arribat aquí, home.

I tant, cap al 70 i pico va quedar la via per sobre, només es veia la via aquí. Això sí que ho recordo.

A l'esglèsia, a la plaça de l'Església una vegada li va arribar l'aigua.

A la Plaça Església?

Abans de la guerra, eh?

Abans de la guerra, clar.

Sí...

I aquí al Centre també, abans de que fessin l'altra claveguera aquí s'havia inundat, el carrer Santa Rosa, tot això d'aquí s'havia arribat a inundar.

Sí, sí, quan plou molt... Aquí el dia quee plogui ja parlarem.

M'ho han dit alguns pagesos. Per què? Perquè no desaigua o què passa?

Home, és que aquí som molt plans, aquí tenim una... Aquí dalt tot això de Pubilla Cases... Saps el aigua que ha de baixar aquí abaix? Poder uns 200 llitres d'aigua quan van caure... Això, "algo" ha de passar.

Perquè vol dir que no desaiguarà prou?

No, perquè l'aigua baixarà cap aquí abaix, i som molt plans. Perquè l'aigua d'allà dalt, Sant Peere Màrtir baixa aquí, eh?

Clar, i no han fet col.lectors, no?

Sí que n'hi ha, home, però els col.lectors en casos així...

Clar, és no res, no?

Quan va ploure tant aquí abaix se'n van portar... ries que no hi passava mai aigua se'n van portar ponts, quan cau així tanta aigua... Van caure 5 o 600 llitres.

Sí, aquí al Vendrell i tot això...

Ara últimament al Delta de l'Ebre i tot allò, al Montsià... que va estar a punt el riu ebre de sortir.

Sí, fa poques setmanes, sí.

Quan plou tant així és...

No és previsible, no?

No. Aquella vegada que va ploure tant, que va inundar Andorra, que va ploure... el Velira, que passa per Andorra, amb la

pendent que té, es va arribar a entrar a Andorra amb la pendent que hi ha, o sigui que, ????

Sí, que es va emportar tot.

Imagina't allà, per una pendent...

I vostès sempre havien cultivat la zona d'aquí, i cap allà no havien fet mai arròs ni res d'això, no?

No.

Perquè hi havien alguns que sí, que ho havien fet abans al Delta, no?

Sí, a "Cal Colomines", "Cal Sabol Roig", aquí al Prat havia cultivat arròs.

Com es diu la casa de pagès?

"Cal Sabol Roig", Colomines es diuen.

Colomines. I aquests havien fet arròs.

Al Prat, per allà al camp d'aviació, tot allò era molt "fondo".

És més per deixar aigua més estancada i així.

Sí, allà hi havia arròs.

Però a l'Hospitalet no.

No, jo només me'n recordo d'ells, al Prat.

Si vol afegir alguna cosa, no sé... però més o menys...

Què recorda de la guerra?

Home, la guerra me'n recordo com bombardejaven, que sortíem allà a l'era que hi havien uns pallers, tota la gent d'aquí el carrer Sant Roc tots veníem allà.

I es ficaven dintre el paller?

Allà amagats als pallers, de les cases veníem allà, d'això me'n recordo i després de tot lo que passava en la guerra.

I vostès van tenir refugiats? Perquè a algunes cases de pagès els van portar refugiats.

No, aquí no, nosaltres no.

I tampoc li van enviar a vostè a ninguna escola d'aquestes racionalistes que van fer durant la guerra?

No, es que nosaltres vem passar la guerra aquí a Avinyonet.

Ah, "bueno", clar, van marxar a Avinyonet, no?

Però com que algunes vegades estavem aquí me'n recordo d'això dels bombardejors que anavem a l'era, als pallers a amagar-se per allà.

I al seu pare no el van amenaçar mai?

No.

Perquè hi ha molts pagesos que els hi van amenaçar.

Sí, home, una mica sí, però el pare no s'havia ficat mai en política i no... En canvi el meu oncle va tindre de marxar perquè si no li haurien pelat.

Qui era el seu oncle?

Era el germà del pare, que era Isidre Mestres, que vivia darrera casa mateix.

Ell havia sigut de l'Ajuntament, per això el van vindre a buscar, sort que es va escapar.

Ah, sí? I també era d'una casa de pagès o no?

Sí.

I com se deia la casa?

En deiem "Cal Isidre de la Vidala". Nosaltres erem "EErnest de la Vidala" i ell era l'Isidre.

I llavors ell què havia estat, quan Primo de Ribera potser?

Eh?

Havia estat a l'alcaldia quan Primo de Ribera?

No sé si era Primo de Ribera, no sé. Jo sé que havia sigut de La Seda.

Ah, de La Seda? Llavors durant la República era lo de La Seda.

Llavors ell va marxar i a on es va amagar?

Es va amagar en un ???? que teníem a Barcelona, i al final estava amagat dins de casa.

Molts, molts es van amagar a les mateixes cases.

A casa amagats, a les pallisses, allà amagats.

Clar, i llavors res, van sortir quan van entrar els nacionals.

Vostè recorda també l'entrada dels nacionals?

Jo era a Avinyonet.

Ah, no estava, clar. Es que molts diuen que van acampar per aquí, davant de les Noies de "Cal Garro" i així.

Sí, nosaltres erem a Avinyonet.

Vostès no hi eren. I llavors ja van venir quan? Al cap d'uns dies?

Ens va vindre a buscar el meu pare amb una tartana, perquè no hi havien ni trens ni autobusos ni res. Estava tot destrosat.

Ah, clar, que van bombardejar, clar.

I caixes de municions per allà, "bueno"...

Ah, sí?

Sí.

I llavorens què li anava a dir? Se'n recorda del temps de l'estraperlo que ja va venir quasi al mateix temps, al final de la guerra?

Sí, home. Nosaltres teníem un camp que tocava a la via i quan arribava el tren, que venia de lluny, podia vindre de Madrid a Tarragona, quan arribava allà la gent corria per sobre els vagonets per tirar els sacs, que allà afluixava una mica, expresament el maquinista afluixava perquè tiressin tot, sacs d'estraperlo que portaven, i llavors ho venien a recollir.

I el maquinista què estava d'acord amb els...?

Suposo.

Ah, clar, que devien dir: "Tu frena una mica"...

Li devien de donar propina... però jo me'n recordo que anaven corrent per sobre els vagonets.

I venia la gent de Barcelona a demanar coses a les cases de pagès o no?

Home, sí que venien però no massa aquí, anaven més aviat més amunt.

Més lluny encara?

Sí, cap als pobles.

I per què? Perquè hi havia un altre tipus de coses?

Sí, devia de ser més diferent. Aquí com que hi havia la col·lectivitat no podies fer res, en canvi per aquests pobles d'aquí dalt no hi era.

Ah, i llavors era més fàcil...

Clar.

O sigui, aquí vora a Barcelona ja no estava col·lectivitzat?

Fora d'aquí Barcelona no van fer res. El "puesto" més fort que hi havia d'allò era aquí.

"Bueno", clar, perquè aquí tenien les patrulles de control i tenien les alcaldies.

???? diu que va fer-ho el col·lectivitzar perquè no hi hagués "follón", perquè és clar, si nosaltres haguéssim collit, eles pagesos per nosaltres sí que hauria hagut més "follón", en canvi com el meu pare era tècnic... ???? perquè no hi havien llavors ni...

Ah no? "Bueno", però això ho han dit també, que hi havia una certa desorganització, no?

Als més borratxos i més perduts els van fer comisaris, anaven amb unes pistoles...

I vostès els coneixien o no? Eren treballadors seus alguns o no? Poder havien treballat per aquí, sí.

O sigui, eren gent que una mica coneixien la gent del barri, no?

Sí, els més borratxins tots eren, els van fer... Anaven amb pistoles... I no hi havia llavor per sembrar ni havia res, o sigui, que tot va quedar...

Va quedar anulat. I recorda si venia gent estrangera a visitar les col·lectivitzacions? Perquè jo he vist fotos al Museu...

Jo això no ho recordo.

Clar, es que vostè era molt petit.

No ho recordo.

Molt bé, moltes gràcies.